

Η Πατρίτσια Πεττεμερίδου έχει ψηλαφίσει την κάθε λέξη

«Καληνύχτα Μητέρα» της Μάρσιας Νόρμαν από το θέατρο «Ταμασσός».
Μετάφραση: Ειρένα Ιωαννίδου Αδαμίδου.
Σκηνοθεσία:
Πατρίτσια Πεττεμερίδου.
Σκηνικά: Ξένιος Συμεωνίδης.
Φωτισμοί: Γιώργος Λαζόγλου. Παίζουν:
Πατρίτσια Πεττεμερίδου, Έλενα Χριστοφή

Ως θεατές ξέρουμε τη διαφορά μεταξύ των απλώς καλών ερμηνειών και των καλών ερμηνειών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τους ηθοποιούς. Η σχέση θεατή-ερμηνευτή αναβαθμίζεται, όταν το καλλιτεχνικό μήνυμα εκπέμπεται ενισχυμένο από την επιθυμία του ερμηνευτή να δηλώσει με έμφαση την παρουσία του, να απαντήσει σε κάποια αμφισβήτηση, να κερδίσει κάποιο σοβαρό προσωπικό στοίχημα. Όταν πριν από τριάντα χρόνια εντασσόμουν στην ομάδα των Κύπριων θεατρόφιλων, η Πατρίτσια Πεττεμερίδου είχε ήδη εγκαταλείψει το ΘΟΚ, αφήνοντας πίσω της μια ασυνήθιστη αύρα της οικειοθελούς αποχώρησης στο ζενίθ της καριέρας, της δυναμικής διαμαρτυρίας. Η συνάντηση, χρόνια μετά, είχε τη χροιά απορίας, πώς μπορούσε μια ηθοποιός με τέτοιο δημιουργικό απόθεμα να μην παίζει για χρόνια. Οι ρόλοι της στην ΕΘΑΛ και στον Διόνυσο αναδείκνυαν μια ηθοποιό που δεν έδινε μεγάλη σημασία στις εξωτερικές μεταμορφώσεις, επειδή γνώριζε την τέχνη να πλάθει τον ρόλο της εσωτερικά, να σκοτεινιάζει και να φωτίζεται, να ελαφρύνει και να βαραίνει στη σκηνή. Πάντα αναρωτιέμαι πώς είναι να σκηνοθετεί κανείς ηθοποιούς που γνωρίζουν τόσο καλά την τέχνη τους, που το ένστικτο και η πείρα τους έχουν σμίξει σε μια ισχυρή καλλιτεχνική προσωπικότητα. Δεν ξέρω αν η δεκτικότητα τους προς τις σκηνοθετικές οδηγίες βρίσκεται σε αντίστροφη αναλογία μ' αυτή τη βαθιά γνώση της υποκριτικής.

Τώρα, με την παραγωγή του Θεάτρου «Ταμασσός», η Πατρίτσια Πεττεμερίδου έχει τριπλό ρόλο. Είναι υπεύθυνη για την ασυνήθιστη πράξη θεατρικής αποκέντρωσης, η νέα θεατρική εστία βρίσκεται στο Μιτσερό. Σκηνοθετεί το έργο της Μάρσιας Νόρμαν «Καληνύχτα Μητέρα» και συ-

μπρωταγωνιστεί στην παράσταση με την Έλενα Χριστοφή. Ίσως είναι μια πράξη απελευθέρωσης, μιας για χρόνια ποθητής ανεξαρτησίας. Είναι ταυτόχρονα και μια δήλωση, πολύ προσωπική, αλλά την εκλαμβάνω και ως μια δήλωση εκ μέρους... Εκ μέρους των ηθοποιών που μετρούν πολλά χρόνια στο σανίδι και που δεν πρέπει και δεν μπορούν να το εγκαταλείψουν.

Η Πατρίτσια Πεττεμερίδου έχει ψηλαφίσει την κάθε λέξη στο έργο της Μάρσιας Νόρμαν. Πέρασαν χρόνια από τότε που το είδαμε στο ΘΟΚ. Όμως στο κείμενο της Νόρμαν δεν υπάρχει κανένα συνθετικό υλικό που θα μπορούσε να μπαγιατέψει. Κι αν δεν προστεθούν κατά το ανέβασμα, δεν υπάρχουν και αφορμές προς μελοδραματικό στρογγύλεμα. Στην παράσταση που σκηνοθετεί η Πεττεμερίδου οι γραμμές είναι ευθείες, οι γωνιές αιχμηρές, ο ψυχολογικός ρεαλισμός βαθύς, όπως στο κείμενο της Νόρμαν, καθόλου λιγότερο. Ο κόμβος των σχέσεων μητέρας – κόρης εδώ δεν λύνεται, κόβεται με την αυτοκτονία της κόρης. Το χρονικό αυτού του αναγγελθέντος θανάτου είναι δοσμένο σε φυσικό

χρόνο. Η κόρη έχει προετοιμάσει το φευγιό της με κάθε λεπτομέρεια, μένει να αποδείξει στη μητέρα το αναπόφευκτό του και το αμετάκλητο της απόφασής της. Εδώ πρέπει να αναφέρουμε ακόμα ένα στοίχημα που έχει κερδηθεί. Η Έλενα Χριστοφή απαντά με το παίξιμό της όχι μόνο στις απαιτήσεις του έργου, αλλά σε όλους όσους είτε δεν την επέλεξαν για ρόλους εξίσου δύσκολους με τον ρόλο της Τζέσι είτε την επέλεξαν για ρόλους ασύγκριτα ευκολότερους. Η αυτοσυγκέντρωσή και η τίμια σοβαρότητά της την κάνουν ισοδύναμη συμπρωταγωνίστρια της Πεττεμερίδου. Πιστεύω πως οι θεατές που θυμούνται τη δουλειά της Έλενας Χριστοφή στην «Επιστροφή» του

Πίντερ στην ΕΘΑΛ θα τραβήξουν μια νοητή ευθεία απ' εκείνο τον ρόλο στον ρόλο της Τζέσι.

Πίσω από τον υποκριτικό διάλογο των δύο ηθοποιών φαίνεται η ουσιαστική, καθόλου βιαστική προετοιμασία της παράστασης. Η Πατρίτσια Πεττεμερίδου ξέρει και πώς να συμπρωταγωνιστεί, ξέρει ότι μόνο η ισοδυναμία μεταξύ των δύο ρόλων θα επιτρέψει να αναδυθεί το πικρό άρωμα του έργου. Όσο ανυποχώρητη είναι η κόρη στην απόφασή της, τόσο απεγνωσμένα πολεμά η μάνα να αποτρέψει αυτό που έρχεται. Η ανημποριά της, η συνειδητή εξάρτηση από την κόρη είναι ένα από τα όπλα που προσπαθεί να χρησιμοποιήσει. Η ενεργοποίηση των ολίγων δεσμών που θα έπρεπε να κρατήσουν την κόρη στη ζωή, είναι το άλλο, κι αυτό όμως αναποτελεσματικό. Στην τελευταία από τις δύο παραστάσεις στη Λευκωσία η Πατρίτσια Πεττεμερίδου πέτυχε μια συγκλονιστική κορύφωση στο στιγμιότυπο με τον καθρέφτη, αλλά με απόλυτο επαγγελματισμό κράτησε δυνάμεις για τραγικό φινάλε, όταν η μάνα βυθισμένη στην παγωμένη, τελεσίδικη δυστυχία, μένει μόνη.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

